

Motion till riksdagen

1988/89: Kr217

av Martin Olsson m. fl. (c)

Svensk arkivinformation i Ramsele

Svensk arkivinformation i Ramsele (SVAR) i Sollefteå kommun har synnerligen stor betydelse dels för sysselsättningen i denna glesbygd i Norrlands inland, dels ur kultur-, forsknings-, undervisnings- och folkbildningssynpunkt för hela vårt land.

I denna motion tar vi – liksom representanter för centern gjort under en följd av år i riksdagen – upp frågan om ökade resurser för SVAR för att möjliggöra en vidareutveckling och utvidgning av verksamheten samt ge SVAR en tryggare existens.

Efter några års försöksverksamhet permanentades verksamheten 1984 genom sammanläggning av svensk arkivinformation och registreringsbasen på samma ort. Antalet sysselsatta vid de två de arbetsplatserna var vid sammanläggningen nära 50 personer men har sedan minskat. F. n. finns 5 fasta tjänster, 20 lönebidragstjänster och 10 beredskapsarbetare vartill kommer 3 arvodesanställda.

Många förhoppningar knöts till beslutet om permanentning av verksamheten. Sollefteå kommun och länsstyrelsen har också tagit sina delar av kostnadsansvaret, dels genom direkta anslag, dels genom subventioner av lokalhyran. Tyvärr måste vi konstatera att regeringen hittills inte tagit tillräckligt ansvar för utveckling av SVAR.

Trots att SVAR:s situation och betydelse aktualiserats årligen i riksdagen under nästan hela 80-talet och att länsstyrelsen i Västernorrlands län både vid uppvaktningar och i remissyttranden framhållit vikten av stärkande av verksamheten där, omnämns inte SVAR i årets budgetproposition annat än i tabell i bilaga 10, F 23, (s. 376) där det framgår att anslaget föreslås höjas med 44000 kronor till 1067000 kronor, alltså med mindre än penningvärdetsförsämringen.

Vi anser att de olika utvecklingsmöjligheter som finns för SVAR skall utnyttjas till fullo. I denna motion kan vi självklart inte ge en allsidig redovisning av önskvärda och tänkbara utvecklingsmöjligheter för SVAR utan får begränsa oss till att ange några frågor.

Med tillfredsställelse kunde vi konstatera att arkivutredningen i sitt betänkande (SOU 1988:11) Öppenhet och minne uppmärksammade SVAR och dess förtjänster och betydelse för arkivväsendet. Beträffande SVAR:s vidareutveckling ansåg arkivutredningen att en förbättring av informationsförsörjningen vid universiteten skulle åstadkommas om dessa försågs med mikrokort från SVAR. En produktion och distribution av

samtliga mikrokort från SVAR till de sex universiteten och Kungliga biblioteket beräknas uppgå till en kostnad av 6 miljoner kronor första året och därefter 1,2 miljoner kronor per år.

SVAR:s roll som lånecentral för biblioteken beträffande genealogiskt material är nu etablerad. Länsstyrelsen har tillskjutit betydande belopp till investeringar, men härutöver anses SVAR behöva ytterligare medel på i storleksordningen 3 à 4 miljoner kronor.

SVAR har synnerligen stor betydelse för släktforskningen och får intäkter genom denna. Både inom vårt land och bland ättlingar till dem som emigrerat finns ett växande intresse för att "söka sina rötter". När det gäller den senare kategorin kan nämnas att SVAR bl. a. utför mikrofilmning åt mormonkyrkan och att den amerikanska marknaden över huvud taget är stor när det gäller släktforskning i vårt land, vilket kan – om tillräckliga resurser finns – ge SVAR både ökade arbetsuppgifter och ökade intäkter.

Genomförs beslutet om överföring av folkbokföringen från kyrklig till civil myndighet torde SVAR med den kompetens som där utvecklats vara en värdefull tillgång. Det finns skäl att nu aktualisera frågan med hänsyn till det enorma filmningsbehov som bedöms uppstå. Förutom själva filmningen med tillhörande hantering och teknisk kontroll kräver distributionen av filmerna och förvaring av säkerhetsexemplar en omfattande apparat. Det synes oss – liksom länsstyrelsen i Västernorrland – lämpligt att SVAR får till uppgift att sköta såväl filmningen som distributionen.

När nu en 300-årig tradition med kyrkan som ansvarig för folkbokföringen kommer att brytas – om beslutet ej upphävs – är det ett berättigat krav att varje pastorat får mikrofilmskopior av allt man lämnar ifrån sig.

Sammanfattningsvis vill vi framhålla vikten av att SVAR tillförs medel såväl för investeringar som för driften så att utvecklingsmöjligheterna verkligen utnyttjas. Det är även viktigt att SVAR får fler fasta tjänster så att dess beroende av beredskapsmedel begränsas. Utöver kulturhistoriska m. fl. skäl för utbyggnad av SVAR talar synnerligen starka regionalpolitiska skäl för satsningar på denna utvecklingsbara verksamhet i en typisk avfolkningsbygd i Norrlands inland.

Eftersom regeringen inte i årets budgetproposition redovisar några synpunkter eller planer på utveckling av SVAR bör riksdagen, enligt vår mening, göra ett uttalande i frågan.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om vikten av åtgärder för en positiv utveckling av verksamheten vid svensk arkivinformaton i Ramsele (SVAR).

Stockholm den 17 januari 1989

Martin Olsson (c)

Görel Thurdin (c)

Stina Eliasson (c)